

REFORMA ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

PŘEHLED č. 7: Environmentální aspekty zadávání veřejných zakázek

Cílem nových pravidel je také do zadávání veřejných zakázek lépe integrovat environmentální aspekty. Jde například o horizontální ustanovení týkající se požadavků na ochranu životního prostředí, ustanovení o používání environmentálních štítků nebo možnost vzít v úvahu environmentální faktory v celém výrobním procesu a přístup vycházející z nákladů životního cyklu.

Horizontální ustanovení

- Při plnění veřejných zakázek musejí podniky splňovat environmentální závazky vyplývající z mezinárodních, evropských a vnitrostátních předpisů.
- Podnik, který tyto povinnosti nesplní, může být z nabídkového řízení **vyloučen**.
- Podobně může podnik, který uvedené environmentální závazky neplní, o zakázku přijít, přestože předložil nejlepší nabídku.
- Nabídka musí být dále **odmítnuta**, pokud je **mimořádně nízká** ve vztahu ke stavebním pracím, dodávkám zboží nebo poskytování služeb právě proto, že není v souladu se závazky v oblasti životního prostředí.

Štítky

- **Štítek** je označení, které prokazuje, že daný produkt splňuje stanovené a předem dané podmínky a požadavky ohledně kvality. Nové předpisy zadavatelům veřejných zakázek při stanovení environmentálních charakteristik stavebních prací, dodávek zboží nebo poskytování služeb, které chtějí pořídit, umožňují odkazovat na konkrétní štítek nebo ekoznačku.
- Musí být však splněny určité **podmínky**:
  - **Všechny požadavky**, které podmiňují získání daného označení, musí být **vázány na konkrétní na stavební práce, zboží či služby**, jež mají být zakoupeny, tj. musí je charakterizovat. Jestliže označení obsahuje požadavky, které se týkají podniku samotného, případně jeho politiky obecně, veřejný zadavatel na označení odkazovat nemůže. V takovém případě smí odkazovat pouze na konkrétní požadavky, které souvisí s pořizovanými stavebními pracemi, zbožím či službami.
  - Označení musí být stanoveno **nezávislými subjekty** v transparentním postupu, kterého se účastní všechny příslušné zúčastněné strany, například orgány státní správy, spotřebitelé, výrobci, distributoři a nevládní organizace.
  - Označení musí být založeno na **objektivních a nediskriminačních kritériích** a musí být **dostupné všem zainteresovaným subjektům**.
  - Jestliže se podniku nepodaří získat označení včas, musejí zadavatelé veřejných zakázek akceptovat **ekvivalentní štítky nebo jiné rovnocenné důkazní prostředky**.

Výrobní proces

- Veřejný zadavatel může vzít v úvahu **všechny faktory výrobního procesu, poskytování nebo prodeje**, a to i takové, které nejsou součástí materiální podstaty produktu. Například:

- U technického popisu produktů nebo služeb mohou vyžadovat, aby při souvisejících postupech nebyly používány toxické látky nebo aby byly vyrobeny/poskytnuty zařízením s vysokou energetickou účinností.
- Veřejní zadavatelé mohou rovněž stanovit, že zakázka bude zadána tomu podniku, který nabídne produkty či služby, které uvedené podmínky splňují nejlépe. Dále mohou upřednostňovat výrobek, který splňuje podmínky „fair trade“ (spravedlivého obchodu).
- Veřejný zadavatel může posoudit hodnotu na základě environmentálních aspektů, např. zda byly zakupované knihy vytištěny na recyklovaném papíře nebo papíře z udržitelné produkce.

Náklady životního cyklu

- Nová pravidla podporují přístup vycházející z nákladů životního cyklu. „Náklady životního cyklu“ zahrnují **všechny náklady během životního cyklu** staveb, zboží či služeb, na které se smlouva uzavírá. To znamená jak **interní náklady**, tak **náklady související s environmentálními faktory**:
  - Interní náklady zahrnují náklady na výzkum a vývoj, výrobu, dopravu, spotřebu energie, údržbu a likvidaci.
  - Mezi externality patří emise skleníkových plynů, znečištění způsobené těžbou surovin použitých ve výrobku nebo způsobené výrobkem či jeho výrobou.
- Náklady související **environmentálními externalitami** mohou být vzaty v úvahu pouze tehdy, je-li možné jejich peněžní hodnotu vyčíslit a ověřit. Pokud EU žádnou společnou metodu pro výpočet nákladů životního cyklu nepoužívá, lze tyto metody vytvořit na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni. Musí však být obecně použitelné v tom smyslu, že nesmějí být výlučně určeny pro jedno konkrétní zakázkové řízení, musí být objektivní a podniky musejí být schopny požadované údaje za vynaložení přiměřeného úsilí poskytnout.